

**REGIONALNE
WARSZTATY
ZDOBIENIA
PISANEK**

**16-17
marca
2026**

REGULAMIN

ORGANIZATORZY

TKT TARNOGRODZKIE TOWARZYSTWO KULTURY
TR TARNOGRODZKIE TOWARZYSTWO REGIONALNE
TOK TARNOGRODZKI OŚRODEK KULTURY

PATRONAT I WSPARCIE FINANSOWE

CSK CENTRUM SPOTKANIA KULTUR W LUBLINIE

Burmistrz Tarnobrzegu

Starosta Bilgorajski

Impreza skierowana jest do dzieci, młodzieży, instruktorów domów kultury, placówek oświatowo – wychowawczych, regionalistów oraz plastyków amatorów z Województwa Lubelskiego

Warsztaty odbędą się w dniach:

16 marca (od godz. 8.00 do 14.30) i 17 marca (8.00 - 13.00) 2026 r.

Cele warsztatów:

- Propagowanie i kultywowanie tradycji związanej z okresem Świąt Wielkanocnych
- Spotkanie z twórcami ludowymi i pokaz technik zdobniczych pisanki, pokaz wykonywania kwiatów z krepiny
- Konfrontacja i wymiana doświadczeń w amatorskiej twórczości artystycznej
- Poszukiwanie oryginalnych pomysłów dotyczących opracowania plastycznego tematyki Świąt Wielkanocnych
- Prezentacja dorobku rękodzieła artystycznego /wystawa/
- Umożliwienie dzieciom i młodzieży wykazania inwencji twórczej

Wymogi organizacyjne:

* Warunkiem uczestnictwa w warsztatach jest nadesłanie na adres organizatora karty zgłoszenia w nieprzekraczalnym terminie **2 marca 2026 r.**

Po otrzymaniu kart zgłoszeń organizatorzy wyznaczą dzień i godzinę udziału grupy w poszczególnych technikach.

* Podczas warsztatów istnieje możliwość uczestnictwa w pokazach pięciu technik zdobienia pisanek oraz warsztat wykonywania kwiatów z krepiny i bibuły: *technika sznurkowa, technika wyklejania materiałem, technika malowania akrylem, technika batik /woskowa/, technika wydrapywania oraz warsztat wykonywania kwiatów.*

* Uczestnicy warsztatów zapewniają materiały we własnym zakresie:

Technika wydrapywania: ugotowane, barwione jajka*, olej, szmatka z mikrofibry, pojemniczki na zabezpieczenie gotowych pisanek*Jajka można barwić na różne sposoby. Obecnie w sprzedaży dostępne są wielokolorowe barwniki sztuczne. Dawniej tradycyjnie barwiono jajka wykorzystując dostępne naturalne materiały - najczęściej łupiny z cebuli.

Technika malowania akrylem:** wyduszkę, w przypadku młodszych dzieci - małe jajka ze styropianu, pędzelki, suszarki do włosów (bardzo ważne, aby każda grupa miała przynajmniej jedną

****WAŻNA UWAGA:** akryl po wyschnięciu nie spiera się z materiałów, dlatego prosimy ubrać dzieci w odzież, która może ulec zniszczeniu.

Technika sznurkowa: jajka ze styropianu jednakowej wielkości (7-8cm), tasiemki, sznurki, nożyczki, klej wikol

Warsztat kwiatów: krepina, bibuła, nożyczki, cienki drucik

Technika wyklejania materiałem: jajka ze styropianu jednakowej wielkości (7-8cm), nożyczki, kolorowe materiały (naturalne, bawełniane), tasiemki, klej wikol

Technika woskowa: batik klasyczny: jasne, najlepiej białe, ugotowane jajka batik kolorowy: ugotowane jajka o różnych kolorach skorupki, najlepiej jasne lub ciemne, mogą być również barwione na różne kolory**, ręcznik papierowy.

****WAŻNA UWAGA:** przed barwieniem jajka należy odtłuścić –wystarczy przetrzeć jajko ściereczką nasączoną octem. Dzięki temu wosk będzie się dobrze trzymał skorupki.

Technika decoupage: jajka ze styropianu (wielkości kurzych), mogą być pomalowane (najlepiej farbami akrylowymi), kolorowe serwetki we wzory, np. kwiaty, motywy świąteczne, klej wikol (rzadki), pędzelki, patyczki do szaszłyków, nożyczki, lakier bezbarwny (bezzapachowy), suszarki do włosów (bardzo ważne, aby każda grupa miała przynajmniej jedną)

PISANKA – KRASZANKA

W dziedzinie zdobnictwa, związanego z obrzędami wielkanocnymi, na pierwszy plan wysuwają się pisanki, do dziś powszechne we wsiach Lubelszczyzny. Zwyczaj malowania jaj ma w Polsce tysiącletnią tradycję. Najstarsza polska pisanka znaleziona w Opolu pochodzi z X wieku. Dawniej jajko było symbolem nowego życia, płodności, urodzaju. Poświęcona pisanka odgrywała w wierzeniach ludowych dużą rolę. Przechowywana od Wielkanocy do Zielonych Świąt chroniła dom od nieszczęść. Jajko zakopane w ziemi dawało dobre plony. Toczenie jajka po ciele chorego człowieka miało zmniejszać dolegliwości, toczono po grzbietach zwierząt chroniło je przed chorobami i urokami. Do dziś przetrwał zwyczaj dzielenia się święconym jajkiem pierwszego dnia Wielkanocy, co miało zapewnić zdrowie i pomyślność domowników. Szczególne znaczenie miały jajka w kulcie dusz. Składano je na grobach jako dary ofiarne. Zwyczaj ten przetrwał najdłużej na wschodnich terenach, wśród ludności prawosławnej. W drugiej połowie XIX w. zaczyna zanikać magiczna moc pisanek, stają się one coraz bardziej formą prezentu. Obdarowywano nimi głównie dzieci, rodzice chrzestni dawali je chrześniakom, gospodarze - gościom, żebrakom, dziewczyny - wybranym chłopcom.

Zdobione jaja w zależności od zastosowanej techniki zdobienia nazywane są pisankami lub kraszankami. Na Lubelszczyźnie najczęściej stosowana jest technika batikowa polegająca na "pisaniu" wzoru na powierzchni jajka roztopionym woskiem, za pomocą pisaka wykonanego z blaszki w formie lejka, osadzonego na patyku lub stalówki, następnie jajko farbuję się w jednym, względnie w kilku barwnikach. Po pierwszej wojnie światowej pojawiła się nowsza technika polegająca na wyskrobywaniu wzoru przy pomocy ostrego narzędzia na wcześniej ufarbowanym jajku. Dawniej do malowania używano naturalnych barwników roślinnych. Kolor zielony uzyskiwano przez wygotowanie młodych pędów pszenicy lub żyta, brązowy czy pomarańczowy z łusek cebuli (odcień i intensywność zależała od długości gotowania), czarny - z kory dębowej, żółty - z kory jabłoni i nasion widłaka. Obecnie stosuje się farby chemiczne do tkanin, czasami barwi się jeszcze w łuskach cebuli. Kompozycja wzoru opiera się na podziale powierzchni jajka na połowy równoleżnikowe (linie poziome) lub południkowe (linie pionowe). Stosując większą ilość linii tworzy się podział na ćwiartki lub ósemki. Tak rozbudowane pola zdobnicze dyktują pewne rozwiązania ornamentalne. Często koncentracja wzorów występuje na skrzyżowaniu linii podziałowych. Najczęstszymi motywami występującymi na pisankach są różnego rodzaju wiatraczki, kurze łapki, różgi, grabki, spiralnie zakręcone zwijaki, gwiazdy, drzewka życia, gałązki jedliny i stylizowane kwiaty.

Fragment z książki „Współczesna twórczość ludowa – między Wisłą i Bugiem”